

Halvtak – ett bra

Funktionellt och enkelt att bygga. Här beskriver vi hur man skapar ett halvtak med plats för ved som räcker två eldningssäsonger. Under halvtaket finns det också plats för grill och trädgårdsmöbler.

Du kan fylla alla sektionerna med ved, eller som vi använda en till grill och trädgårdsmöbler,

skydd

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Det svåraste är att lägga på takpappen snyggt – det kan du ev. få en yrkesman att hjälpa dig med.

TIDSÅTGÅNG:

2–3 intensiva arbetsdagar

PRISBILD:

Cirka 5 000 kronor

Om du eldar med ved känner du till problemet: Var ska veden förvaras utan att stapeln välter ut över hela trädgården? Hur håller du reda på vilken ved som är torr och klar att stoppa in i spisen – och vilken ved som ska torka en säsong till? Om du är så lyckligt lottad som vår villaägare här, kan du bygga ett vedförråd mot baksidan av ett uthus eller mot husets gavel. Det gör hela bygget enklare, därför att du har något stabilt att utgå ifrån. Halvtaket behöver inte stöttas för att klara blåsiga höstdagar – som blir nödvändigt med ett fristående vedförråd. Taket ger vi samma lutning som taket på uthuset. Ännu en finess: Vedförrådet här är 1 m djupt och 3,6 m brett och indelat i tre rum – så att du alltid har ett utrymme för torr ved och två utrymmen där den fuktiga veden kan ligga.

Stolpar

1 Första stolpen (A1) ska ner i marken. Den placeras 1 m ut från uthusets gavel, och dras in 15 cm från hörnet på uthuset. Fyra stolpar ska sättas upp – det ger tre rum under halvtaket för att varje rum ska bli 1 m brett.

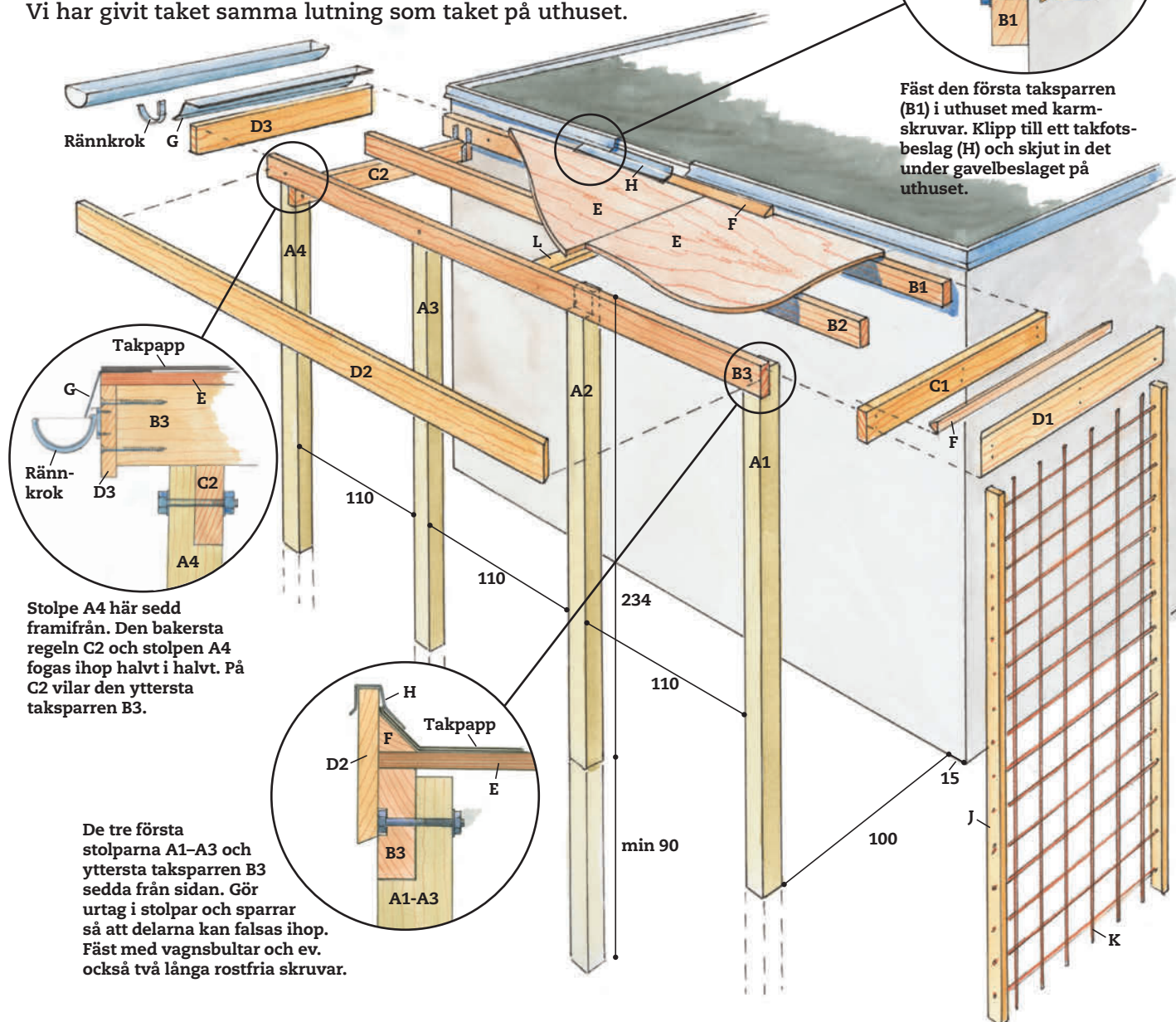
2 Gräv tillräckligt djupt. Stolpen ska ned till frostfritt djup, så hålet ska vara minst 90 cm djupt. Gör hålet så stort att du kan komma åt att packa ihop jorden på var 10–15 cm. Vi bygger ihop med uthuset, därför gjuts inte stolparna fast.

3 Den bortre stolpen (A4) ska i jorden som nr 2. Använd en avståndspinne, så att du får lika långt från stolpe till husgavel i båda ändarna. Spänn ett snöre mellan de två stolparna som du kan rätta in de mellersta stolparna efter.

Få ordning på vedstapeln

Halvtaket får stabilitet genom att byggas ihop med uthuset. Du behöver bara sätta ner fyra stolpar i marken. Vi har givit taket samma lutning som taket på uthuset.

Fäst den första taksparren (B1) i uthuset med karm-skrivar. Klipp till ett takfotsbeslag (H) och skjut in det under gavelbeslaget på uthuset.

Stolpe A4 här sedd framifrån. Den bakersta regeln C2 och stolpen A4 fogas ihop halvt i halvt. På C2 vilar den yttersta taksparren B3.

De tre första stolparna A1-A3 och yttersta taksparren B3 sedda från sidan. Gör urtag i stolpar och sparrar så att delarna kan falsas ihop. Fäst med vagnsbultar och ev. också två långa rostfria skruvar.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material till stommen

100 x 100 mm tryckimpr. stolpe:

- 4 stolpar (A1), (A2), (A3), (A4) à 3,6 m

50 x 150 mm tryckimpr. reglar:

- 3 sparrar (B1), (B2), (B3) à 3,9 m
- 2 reglar (C1), (C2) à 1,2 m

25 x 175 tryckimpr. brädor:

- 3 kantbrädor (D1), (D2), (D3), totalt 6,3 m

Material till takbeläggning

- 2 takskivor (E), 18 mm takplywood
- 50 x 50 mm trekantlist (F), 8 meter
- 2 st. gavelbeslag (G) av alum.
- 10 takfotsbeslag (H) av aluminium à 1 m
- Aluzink 4" hänggränna, rännkrok, stuprör, rörsvep, lim
- Takpapp
- Aluminiumspik

Material till rumsdelare

- 8 lister (J), 25 x 50 mm, à 2,7 m
- 1 armeringsnät (K), 15 x 15 cm, 8 mm, 235 x 500 cm, klipps till fyra nät

Dessutom:

- Karmskruv, 10 mm
- Vagnsbultar, 10 x 120 mm
- Skruvar, 6 x 90 mm, rostfria
- Skruvar, 6 x 120 mm, rostfria
- Skruvar, 5 x 70 mm, rostfria

- Spånskruvar, 5 x 60 mm
- Skruvar, 5 x 25 mm, rostfria
- Skruvar, runt huvud, 5 x 25 mm
- Pluggar, 6 mm
- Vinkelbeslag, 90 x 90 x 5 mm
- 2 takåsfästen
- 2 reglar (L), t.ex. 45 x 70 mm

Specialverktyg

- Plåtsax
- Smygvinkel
- Ev. gasolbrännare (kan hyras)

Sparrar och regler

Sparren får samma lutning som taket på uthuset.

1 Den första sparren ska monteras på gaveln, 3 cm under alukanten. Sparren sågar vi i lod 7,5 cm in från uthusets gavel. Det motsvarar tjockleken på regel och kantbräda. Till monteringen använder vi 10 mm karmskruv.

Regeln (C2) ska ligga vågrätt mellan sparren (B1) och stolpen (A4).

2 Den sista regeln (C2) monteras på sparren (B1) med två takåsfästen. Regeln monteras sedan på stolpen (A4) med en falsad fog, som hålls ihop med en 10 x 100 mm vagnsbult och dessutom 2 st. 6 x 90 mm A4 rostfria skruvar.

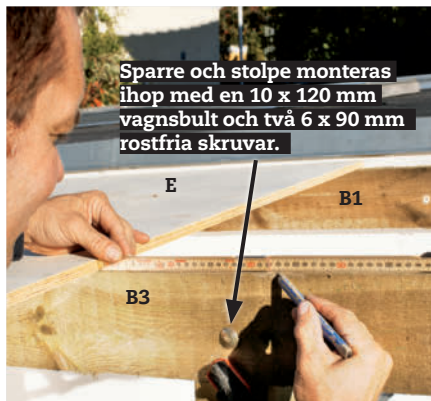
Sätt vattenpasset på undersidan av sparren (B1). Dra ett vågrätt streck på stolpen. Då får du nederkanten på fogen.

3 Mättet från underkanten av sparren (B1) förs upp vågrätt till stolparna. Lägg den yttersta sparren (B3) på den bakre regeln (C2) och spänn fast den på stolpen (A1). Märk upp längs sparren (B3) på stolparna för de falsade fogarna.

Du får högst såga bort hälften av stolpens tjocklek.

4 Såga ut för de falsade fogarna i stolparna (A1-A3) med den yttersta sparren (B3). Såga ett hack som är lika djupt som sparren är tjock. Stolpen ska kortas av 1 cm under sparrens ovansida.

Sparre och stolpe monteras ihop med en 10 x 120 mm vagnsbult och två 6 x 90 mm rostfria skruvar.

5 Lägg en plywoodskiva (E) på de två sparrarna (B1 och B3) och använd den att mäta ifrån, så att den första regeln (C1) kommer att sitta i rätt vinkel.

6 Sätt upp den första regeln (C1) på de två sparrarna (B1 och B3) med 6 x 120 mm skruvar. Montera sedan sparren (B2) mellan reglarna med 6 x 120 mm skruvar och två 90 x 90 mm vinklar.

Takskivor

1 Skruva fast takskivorna (E). Här kan du använda 5 x 60 mm spån-skrudar. Börja med att skruva inne vid väggen, så att du kan rikta in stolparna i lod med hjälp av skivan.

2 Där takskivorna möts monteras regler (L) på undersidan. Använd t.ex. 45 x 70 mm regler att fästa skivorna i. Det är viktigt att skivorna inte kan sätta sig i fogen när man senare lägger papp på taket.

Takskivan sticker ut 25 mm över änden på sparren, så att den täcker kantbrädan.

3 Montera en kantbräda (D3) på sidan av halvtaket. Här ska rännkrokarna till hängrännan skruvas fast. Förborra och skruva fast kantbrädan med 6 x 90 mm skruvar in i ändarna på sparrarna.

4 Kantbrädorna (D1 och D2) monteras. Hörnfogen görs antingen vinkelrät eller i 45 grader som här. Då taket har en viss lutning ska (D2) också sågas i vinkel i höjdled. Använd en smyginkel för att överföra vinkeln.

5 Rita en 45 graders vinkel på kanten av kantbrädan (D2). Markera sågsnittet på båda sidorna av brädan. Sågar du inte så bra kan du försöka igen. Brädan är ju inte kapad till rätt längd, så det finns utrymme för felsågning.

6 Den långa kantbrädan (D2) sätts upp. Om du inte har någon medhjälp kan du sätta en spik där brädans underkant ska vara. Kantbrädan sågas av lodrätt, så att den slutar mitt för den kommande taksrännan.

Hängränna

1 Rännkrokarna till hängrännan ska upp. Använd t.ex. 5 x 25 mm skruvar med runt huvud – 4 st. i varje krok. Vi ger rännan ett fall på 5 mm per meter, dock högst 3 cm på varje sida av taket.

MATERIAL

Brädor är inte alltid lika. Du kan inte räkna med att dimensionerna på brädor du köpt vid samma tillfälle är helt lika. Kolla innan du sätter i gång. Det är inte kul att upptäcka ett sådant fel när brädorna är uppsatta.

2 Ta upp hål för stupröret. Såga två halvmånar med en bågfil, och gör en droppkant med en hammare. Droppkanten förhindrar att regnvattnet rinner ut på undersidan av hängrännan. Nu kan stupröret monteras.

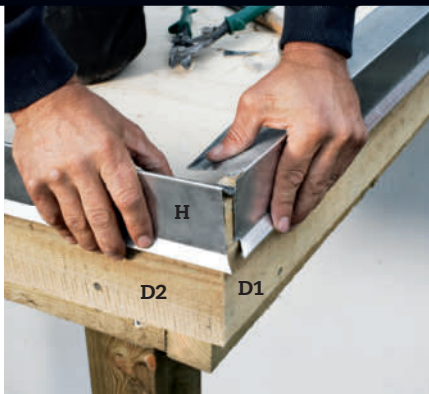
3 Rännngavlar limmas på. Använd lim för hängrännor eller färglöst silikon. Slutligen kan hängrännan klickas på plats. **VIKTIGT!** Hängrännan får inte sitta i spänn mellan kantbrädorna. Den ska ha plats att utvidga sig när temperaturen stiger.

Takbekädnad

Vår takfot har "asfalt"beläggning. Det är en fördel när vi ska lägga papp på taket.

1 Använd aluminiumspik till montering av en takfot som ska leda ner vatten i hängrännan. Här är takfoten (G) belagd med "asfalt", så att takpappen fäster bättre. Därefter monterar vi en trekantlist (F) längs kantbrädan.

2 Ett takfotsbeslag av aluminium (H) monteras. Vänta med att kapa av beslaget. Det är svårt att göra en snygg fog i hörnet, och det kan krävas ett par försök med plåtsaxen. Det är tråkigt om du då redan har kapat av beslaget till rätt längd.

3 Gör en övergång mellan uthusets tak och det nya halvtaket. Här använder vi ett takfotsbeslag (H), där den ena sidan är bortklippt. Det nya takfotsbeslaget skjuts in under det gamla beslaget på uthuset.

JURIDIK

Kom ihåg brandskyddet.

De regler som gäller för yrkesfolk gäller också för dig, om du väljer att svetsa takpapp på taket. Munstycket på brännaren ska vara så långt att endast värme kommer ut, inte någon öppen låga. På taket ska finnas två 6 kg pulversläckare. På marken är det också bra om det finns en släckare. Vatten kan inte användas, då det bara sprider brinnande asfalt. Du bör också gå en kurs i "hett arbete". Och kom ihåg att försäkringsbolaget kan neka ersättning om det uppstår brand p.g.a. ditt slarv.

4 Underlagspappen ska på plats. Rulla ut pappen så att den ligger där den ska. Underlagspappen är 1 m bred och täcker vår takskiva. Om du måste lägga flera våder med överlappning ska du följa tillverkarens anvisningar.

5 När pappen ligger där den ska rullas våden ihop igen från ena änden in mot mitten. Därefter fästs takpappen – antingen med lim, med spik eller med uppvärmning med gasolbrännare. Topplagret läggs på samma sätt.

Skiljeväggar

Stängerna i nätet är så olika, att du måste markera varje enskilt hål. Borra igenom listan med en 10 mm borrh.

1 Skiljeväggarna görs av 8 mm armeringsnät (K), som hålls på plats av två lister (J). Borra hål med en 10 mm borrh, så att nätet sätts i spänn i listerna.
TIPS: Järnstängerna är så olika, att du måste markera varje hål på listan.

2 Skiljeväggarna skruvas fast på stolparna (A1-A4) och monteras också på uthusets vägg. Använd t.ex. 5 x 70 mm skruvar och 6 mm pluggar i väggen. Vi har för utseendets skull målat listerna med heltäckande träskydd före monteringen.

Det färdiga resultatet. Äntligen har vi fått ordning på veden.